

[Kulturministeren]

sammenhænge har der i de senere år været udvist en betydelig interesse for dette område. Dette gælder blandt andet det audiovisuelle område og edb-programmer.

I forhold til dialogen mellem Øst og Vest har regeringen i øvrigt med tilfredshed konstateret, at kultur i stigende grad indgår som led i de drøftelser, der løbende føres på Konferencen om Sikkerhed og Samarbejde i Europa (CSCE). Det kulturforum, som i 1986 blev afholdt i Budapest, og som i øvrigt var en platform for dialog mellem kulturpersonligheder, vil blive fulgt op af et lignende symposium i 1990 i Kraków i Polen. Den europæiske »opblødnings-situation«, som vi netop befinder os i, giver anledning til at nære store forventninger til dette symposium.

Situationen i Europa i dag er vidt forskellig fra i går. Det er for de fleste af os i Europa en glædelig udvikling, hvis virkninger på længere sigt det er vanskeligt at overskue. Regeringen vil imidlertid – bilateralt og i de forskellige internationale fora – tage imod denne nye udfordring i takt med de udviklinger og interesser, der viser sig i Øst- og Centraleuropa. Regeringen er også indstillet på at se eventuelle fremtidige støtteforanstaltninger i relation til Øst i et bredere områdeperspektiv, herunder også det kulturpolitiske.

I det tosidede (bilaterale) kultursamarbejde har kulturaftalerne haft stor betydning. Det må imidlertid erkendes, at udviklingen har overhalet deres betydning, og at flere og flere kontakter er tilvejebragt gennem direkte samarbejde mellem institutioner, organisationer og fagmiljøer. I en tid præget af decentralisering og afbureaukratisering har de i en vis udstrækning lagt sig i vejen for denne spontane proces, samtidig med at de et langt stykke hen ad vejen er omkostningskrævende og tunge at arbejde med, sammenholdt med det kulturelle udbytte.

I konsekvens af denne holdning har man fra dansk side gennem en lang årrække afstået fra at indgå nye kulturaftaler. Ud fra samme grundholdning har Udenrigsministeriet efter forhandling med Kulturministeriet og Undervisnings- og Forskningsministeriet foretaget en række sonderinger i udlandet med henblik på at undersøge mulighederne for at smidiggøre proceduren omkring fornyelsen af handlingsprogrammerne. Sigtet med disse sonderinger er ikke at opsigte kulturaftalerne lige så lidt som en

nedtrapning af samarbejdets art og omfang. Det, der stiles imod, er en fortsat afbureaukratisering og decentralisering af formen for samarbejdets tilrettelæggelse.

Disse sonderinger har i en vis udstrækning båret frugt, og alt tyder på, at bl.a. antallet af forhandlinger i relation til de vesteuropæiske lande vil kunne reduceres væsentligt fremover. De byrdefordelingsregler, som er nedfældet i kulturaftalerne, er gensidigt afbalancerede. Fra dansk side er man ikke fremmed over for tanken om sammen med andre lande – eventuelt i Europarådsregi – at søge gennemført beslutninger, som sigter på at gøre kulturaftalernes økonomiske fordelingsnøgle generelt gældende for samarbejdet med de vesteuropæiske lande og på længere sigt måske med alle landene i Europa.

Til trods for de store omvæltninger, som finder sted i Øst- og Centraleuropa, kan en tilsvarende omlægning af kultursamarbejdet med disse lande næppe gennemføres her og nu. Forsøg herpå forekommer tværtimod direkte uhensigtsmæssige, når henses til de muligheder, forhandlingerne omkring handlingsprogrammerne har for en fortsat dialog og udbygning af de løbende kontakter. På det kulturelle område kan vi fra dansk side konstatere et stærkt udtalt ønske om et udvidet samarbejde fra næsten alle disse landes side. Det skal i denne sammenhæng understreges, at regeringen inden for hele kulturmønsteret tillægger relationerne til Øst- og Centraleuropa meget høj prioritet i klar erkendelse af den centrale placering, kulturen har i udviklingen af forholdet mellem Øst og Vest.

Samarbejdet med ulandene formidles gennem et særligt udvalg »til at samordne bistandsarbejdet og det kulturelle samarbejde med udviklingslandene« – til daglig betegnet Det lange Udvalg. Udvalget består af repræsentanter fra Udenrigsministeriet (Danida), Kulturministeriet og Undervisnings- og Forskningsministeriet. Herudover to eksterne personer med observatørstatus. Ud fra ønsket om en effektivisering af arbejdet fastsatte man for et par år siden nye retningslinier for virksomheden samtidig med, at der fra Danidas side blev stillet væsentlig flere penge til rådighed. De ændrede retningslinier og den øgede bevilling har givet gode resultater og åbnet mulighed for, at udvalget i det kulturelle samarbejde med